

Муниципальное общеобразовательное бюджетное учреждение
средняя общеобразовательная школа с.Нугуш
муниципального района Мелеузовский район
Республики Башкортостан

РАССМОТРЕНО

на заседании ШМО

Протокол № 1

 Кинзябулатова Г.В.

«27» августа 2020г.

СОГЛАСОВАНО

Зам.директора по УР

Занкина Н.В.

«28» августа 2020г.

УТВЕРЖДАЮ

Директор МОБУ СОШ с.Нугуш

 Габбасова Г. Ш.

Приказ № 18

«28» августа 2020г.

**Рабочая программа
по литературному чтению на родном (башкирском) языке
для 1 – 4 классов**

Уровень образования: начальное общее образование

Срок реализации: 2020-2024гг.

Составители:

учителя башкирского языка и литературы

Габбасова Р.М.

Ямансарина М.Д.

Габбасова Г.Ш.

I.Укыу предметын үзлөштөрөүзөң планлаштырылган һөзөмтэләре.

Шәхси һөзөмтэләр:

- бала үзен Башкортостандың һәм Рәсәйзөң бер вәкиле итеп күзаллай, уларзың тарихына, мәзәниәтенә битараф булмаған шәхес булып үсөргә тырыша;
- рус телендә алған белемдәрен башкорт телен өйрәнгәндә уларзы сағыштырыу нигезендә куллана белә башлай;
- төрлө аралашыу орактарында ололар һәм тиствәрзәре менән тейешле этикет кағизәләрен һаклап, ыңғай мөнәсәбәттә эш итә белә башлай.

Метапредмет һөзөмтэләре:

- бирелгән темаға диалог кора ала, һораузарға кыска йәки тулыһынса асыклап яуап кайтара белә. Диалогты башлай йәки дауам итеп алып китә ала;
- алдан әзерләнеп йәки әзерлекһез тексты етез, аңлы рәүештә һәм тасуири укый ала. Текстың йөкмәткеһен кыскаса йәки ентекләп, йәһһә һайлап алып һөйләп бирә ала;
- укыу мәсьәләләрен сискәндә туған телдә төрлө сығанактарзан кәрәкле мәғлүмәттәрзә табып, тейешенсә куллана белә;
- бер нисә предметты йәки күренештә ябай ғына рәүештә сағыштырып, телдән һәм язып һүрәтләй ала;
- әзәби әсәр йәки сюжетлы һүрәт буйынса бирелгән темаға үзенәң тормош тәжрибәһенә таянып, кескәй генә текст (инша) яза белә;
- башкарған проект эше тураһында телдән отчет бирә, йәки презентация һ.б. буйынса һөйләй ала.

Предмет һөзөмтэләре:

- башкорт телендә әйтелгәндә тыңлап аңлай;
- һөйләү һәм язма телмәрзөң айырмаларын белә;
- телмәр этикетын һаклап һаулык һораша, хушлаша, ғәфү үтенә, рәхмәт әйтә, һиндәйзер үтенес менән мөрәжәғәт итә белә;
- тексты төрзәре буйынса (укып-өйрәнеү тексы, фәнни-популяр, әзәби текстар) айыра белә;
- тексты өлөштөргә бүлеү, уларзы исемләү өствөндә үз аллы эшләй белә;
- текска план төзөп, план буйынса уның йөкмәткеһен һөйләй белә;
- башкортсанан рус теленә йәки, киреһенсә ,рус теленән башкорт теленә тәржемә итә ала;
- төрлө телмәр эшмәкәрлегендә (тыңлау, һөйләү, укыу, язу) үз эшен баһалау, кәрәк булһа, хатаһын төзөтә белеү эштәрен үтәй ала;
- проект эштәрен башкарғанда мәғлүмәттә үзгәртә, сағыштыра, һуңында һығымта яһай белә.

II. Укыу предметының йөкмәткеһе.

I класта һөйләү телмәренен предмет йөкмәткеһе белем биреү һәм тәрбиәүи максаттарға, шулай ук башланғыс класс укыусыларының йәш үзенсәлектәренә тап килә һәм өс этаптан тора:

1. Әлифбаға тиклемге осор (17 сәғәт)

Танышыу. Минең мәктәбем. Минең яраткан уйындарым, уйынсыктарым. Без һанарға өйрәнәбез. Ниндәй төс матур? Йәшелсәләр. Емештәр. Магазинда. Коштар. Тән өлөштәре. Көн режимы. Мин һәм минең ғаиләм. Кейем-һалым. Аяк кейемдәре. Йәйге һәм кышкы кейемдәр. Йорт хайуандары һәм коштары. Кырағай хайуандар. Кыш. Яңы йыл. Кышкы уйындар.

2. Әлифба осоро. (6 сәғәт)

Яңы йыл. Тән өлөштәре. Гигиена. Спорт.

Йыл мизгелдәре

3. Әлифбанан һуңғы осор. (10 сәғәт) Башкортостандың күренекле шағирҙары һәм яҙыусылары ижады менән танышыу: Ф. Рәхимғолова, М. Ишбулатов, С. Муллабаев, М. Ғафури, Г. Ғәлиева, Ж. Кейекбаев, М. Кәрим, З. Биешева, К. Кинйәбулатова, А. Игебаев, Р. Ғарипов. Минең яраткан әкиәттәрем. Еңеү көнө. Башкортостандың зур калалары. Ғаилә байрамдары. Бүләктәр. Яраткан шөгөлөм. Спорт төрҙәре һәм уйындары. Минең дустарым. Яраткан мизгелем. Һауа торшо.

II класта һөйләү телмәренен предмет йөкмәткеһе белем биреү һәм тәрбиәүи максаттарға, шулай ук башланғыс класс укыусыларының йәш үзенсәлектәренә тап килә.

Танышыу.-2 сәғәт. Хәлдәрең нисек? Бөгөн кем дежур?

Һандар. -4 сәғәт. Һанайыҡ әле. Һиңә нисә йәш? Нисәнсе? Һорауы Азна көндәре менән банышыу.

Башкортостан .- 6 сәғәт. Мин Башкортостанда йәшәйем. Мин Өфөлә йәшәйем. Мин калала /ауылда йәшәйем. Өфөлә экскурсияла.

Ғаилә.-2 сәғәт. Мин һәм минең ғаиләм. Кем булып эшлэй?

Тән өлөштәре.-2 сәғәт. Дауаханала.

Азык – түлек магазинында.- 6 сәғәт. Емеш – еләк. Йәшелсәләр. Иртәнге аш. Төшкө аш. Һауыт-һаба. Һаҡы күпме?

Мине уратып алған донъя. – 6 сәғәт. Безҙең фатир. Минең бүлмәм. Кала урамында. Безҙең өй.

Йыл мизгелдәре.-6 сәғәт. Кар яуа. Яҙ килә. Йәмле йәй. Минең йәйге ялым.

III класта һөйләү телмәренәң предмет йөкмәткеһе белем биреү һәм тәрбиәүи максаттарға, шулай ук башланғыс класс укыусыларының йәш үзенсәлектәренә тап килә.

Танышыу. – 2 сәғәт. Таныш булығыз. Һин кайзан?

Минең мәктәбем. – 3 сәғәт. Мәктәбем. Азнала нисә көн? Башкорт теле дәресендә.

Минең республикам. – 7 сәғәт. Башкортостаным – илем. Гүзәл баш калам. Өфөлә экскурсияла. Дуслык монументы. Салауат Юлаев һәйкәле. Тыуған якты өйрәнеү музейы. Мәскәү – Рәсәйҙең баш калаһы.

Мин һәм минең ғаиләм. – 6 сәғәт. Олоно оло ит, кесене кесе ит. Минең шәжәрәм. Ғаилә байрамы. Минең шөгөләм. Тыуған көн. Өзәп кағизәләре.

Мин һәм минең дустарым. – 3 сәғәт. Яраткан уйынсығым. Атайзар байрамы. Өсәйҙәр байрамы.

Мине уратып алған донъя. – 13 сәғәт. Нимә ул тәбиғәт. Таузар илендә. Төйәгемдә йылғалар күп. Дарыу үләндәре. Кыр хайуандары. Канатлы дустар. Йәйге хәтирәләр. Атлай тышта көз. Көзгө байлык. Безҙең якта кыш. Бына яз за етте. Язғы байрамдар. Еңеү байрамы.

IV класта һөйләү телмәренәң предмет йөкмәткеһе белем биреү һәм тәрбиәүи максаттарға, шулай ук башланғыс класс укыусыларының йәш үзенсәлектәренә тап килә.

Танышыу. – 2 сәғәт. Татлы һүз йән азығы.

Мәктәптә. – 5 сәғәт. Тәнәфестә. Китапханала. Дәрестән тыш түңәрәктә.

Тыуған ил.-7 сәғәт. Нимә ул Ватан. Башкорт йыры һәм бейеүе. Башкортостандың ауыл – калалары, йылға-күлдәре, тау-урмандары, халкы. Шүлгәнташ мәмерйәһе. Шихандар. Башкортостан рәссамдары.

Шәжәрәнде беләһеңме- 6 сәғәт. Исем серҙәре. Башкорт исемдәре, фамилиялары. Үзем тураһында.

Кеше һәм уның һаулығы. – 4 сәғәт. Сынығыу. Ауырыған кешегә ярзам күрһәтеү. Врачка мөрәжғәт итеү.

Башкортостан мәзһиәте. – 6 сәғәт. Театрзар. Музейзар. Башкорт йырсылары, композиторзар, рәссамдар.

Телмәр үстереүгә – 3 сәғәт, тикшереү эшенә – 1 сәғәт бүленә.

III. Тематик планлаштырыу

<i>1-се класс</i>	
Әлифбаға тиклемге осор.	15
Әлифба осоро.	6
Әлифбанан һуңғы осор.	12
<i>2-се класс</i>	
Танышыу.	2
Һандар.	4
Башкортостан.	6
Ғайлә.	2
Тән өлөштәре.	2
Азык – түлек магазиньнда.	6
Мине уратып алған донъя.	6
Йыл мизгелдәре.	6
<i>3-сө класс</i>	
Танышыу.	2
Минең мәктәбем.	3
Минең республикам.	7
Мин һәм минең ғайләм.	6
Мин һәм минең дустарым.	3
Мине уратып алған донъя.	13
<i>4-се класс</i>	
Танышыу.	2
Мәктәптә.	5
Тыуған ил.	7
Шәжәрәнде беләһеңме?	6
Кеше һәм уның һаулығы.	4
Башкортостан мәзәниәте.	6
Телмәр үстәреү, тикшәреү эше.	4

Прошито, пронумеровано
и скреплено печатью
13 листов

Директор
МОБУ СОШ с. Нугуш

Габбасова Г. Ш.

